

I

(Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės)

NUOMONĖS

EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ
KOMITETAS

519-OJI EESRK PLENARINĖ SESIJA, ĮVYKUSI 2016 M. RUGSĖJO 21–22 D.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė „Naujos į vystymą orientuoto valdymo ir įgyvendinimo priemonės. Europos struktūrinių ir investicijų fondų vertinimas ir susijusios rekomendacijos“

(nuomonė savo iniciatyva)

(2016/C 487/01)

Pranešėjas **Etele BARÁTH**

Plenarinės asamblėjos sprendimas	21/1/2016
Teisinis pagrindas	Darbo tvarkos taisyklių 29 straipsnio 2 dalis Nuomonė savo iniciatyva
Atsakingas skyrius	Ekonominės ir pinigų sąjungos, ekonominės ir socialinės sanglaudos skyrius
Priimta skyriuje	8/9/2016
Priimta plenarinėje sesijoje	21/9/2016
Plenarinė sesija Nr.	519
Balsavimo rezultatai	171/1/4
(už/prieš/susilaikė)	

1. Išvados ir pasiūlymai

1.1. EESRK mano, kad reikia pradėti vykdyti koordinuotą ir į vystymą orientuotą Europos valdymą siekiant prisidėti prie naujos, stiprios ir taikios Europos kūrimo. Turėtų būti stiprinamas koordinavimas, galimai taikant naują valdymo organizavimo būdą.

1.2. Reikėtų vėl imti sparčiai vystyti ekonomiką koordinuojant jos raidą, sutvirtinti socialinės gerovės ir demokratijos pagrindus ir stiprinti skirtingų kultūrų sambūvį ir deramą aplinkos apsaugą.

1.3. EESRK pabrėžia, kad nuosekliu partnerystės principo taikymu siekiama skatinti suinteresuotųjų subjektų dalyvavimą planuojant ir vykdant Europos Sąjungos fondų investicijas. Jų dalyvavimas padės sustiprinti bendrą išsipareigojimą investuoti ir suteiks galimybę labiau vadovautis patirtimi. Tai leis veiksmingiau įgyvendinti projektus, padidins skaidrumą ir padės užkirsti kelią sukčiavimui ir piktnaudžiavimui.

1.4. Mums reikalingi paprasti ir įgyvendinami tikslai ir strategija – vienas bendras Europos projektas (2030–2050 m. ES strategija). Reikėtų patvirtinti, kad novatoriškos, tvarios ir įtraukios Europos sukūrimas yra pagrindinis strateginis Sąjungos tikslas. Šiuo tikslu į projektą taip pat turėtų būti įtraukti 21-osios JTBBKKK šalių konferencijos (COP 21) tikslai (darnaus vystymosi tikslai).

1.5. Būtina geriau koordinuoti vystymosi programas. Rengiant trumpalaikes, vidutinės trukmės ir ilgalaikes vystymosi programas ir priemones privaloma jas grįsti glaustai išdėstyto tikslų rinkiniu. Priemonėmis laikomos visos politinės, teisinės, organizacinės ir finansinės priemonės.

1.6. Siekiant gerinti koordinavimą EESRK siūlo įgyvendinant bendrus Europos tikslus naudotis tradiciniais Europos struktūriniais ir investicijų fondais (ESI fondais) ir Europos strateginių investicijų fondo (ESIF) į rinką orientuotais projektais, kuriuos vykdant taip pat sutelkiamas ir privatus kapitalas. Šiuo požiūriu svarbu koordinuoti tikslus ir su jų įgyvendinimu susijusį reglamentavimą.

1.7. EESRK siūlo, kad pagrindinė į vystymąsi orientuoto ir sustiprinto centrinio valdymo priemonė būtų Europos semestras, kuris grindžiamas metine augimo apžvalga ir kuriame turėtų būti numatyti būdai, kaip nuolat daryti įtaką Europos projektui ir atidžiai stebėti, kaip jis vystomas. Europos semestras kartu galėtų atlikti sistemų, kurių tikslas – sukurti socialinę aplinką, kurioje užtikrinama gerovė, uždavinius.

1.8. Jeigu jau patvirtintas BVP veiklos rezultatų rodiklis, kuris iš esmės yra ekonominis, būtų papildytas rezultato (bendrojo vystymosi rezultato) rodikliu, kuris taip pat rodo darnumą ir iš esmės apima socialinius bei aplinkos veiksmus, tai galėtų būti pagrindas atliekant į vystymą orientuoto valdymo veiksmingumo kontrolę.

1.9. Būtina glaudžiai koordinuoti ir taikyti atvirojo valstybių narių bendradarbiavimo metodą. Vykstant vystymosi procesams reikia pritaikyti iki šiol įgytą patirtį.

1.10. Būtina stiprinti teises ir finansines priemones. Į vystymą orientuoto valdymo rezultatus lems ekonomikos dinamiškumas, didesnis sutelktas kapitalas, investicijų sistemos veiksmingumo stiprinimas, geriau kvalifikuota darbo jėga ir inovacijų diegimo įmonėse lygis. Tačiau svarbiausias tokio valdymo ilgalaikis tikslas – sukurti gerovę ir naują visuomenę ir užtikrinti geresnę bei tvarią aplinką.

1.11. Būtina įvairiais lygmenimis imtis įgyvendinti bendrus veiksmus. Vykdamas dabartinę reformą (programa REFIT) kartu reikia vystyti teises ir administracines į vystymą orientuoto valdymo priemones. Todėl tarpinio lygmens priemonės, t. y. makroregioninio vystymosi koordinavimo priemonės, turi būti gerokai sustiprintos. Be to, Europos projekte funkciniais regionams, miestams, miestų teritorijoms, aglomeracijoms, metropolinėms zonoms ir tinklams tenka svarbus vaidmuo.

1.12. Vienas pagrindinių į ilgalaikį vystymą orientuoto valdymo aspektų yra tęstinumas. Reikia koordinuoti ciklinio pobūdžio politikos, programavimo ir vystymo procesų ir biudžeto planų sąlygas. Vykdamas vystymo veiklą nuolat turi būti atliekama analizė, vykdoma kontrolė ir daromi pataisymai.

1.13. Ypač svarbu teikti tikslią informaciją visuomenei, skatinti jos dalyvavimą, plėtoti komunikaciją ir politinę rinkodarą, tinkamai pristatyti visuomenei konkrečius rezultatus ir nurodyti trūkumus.

1.14. EESRK visuomet ragino stiprinti demokratinį dalyvavimą. Pagal atvirojo bendradarbiavimo metodą turėtų būti užtikrintas ekonominių ir socialinių partnerių bei NVO dalyvavimas visais lygmenimis, kartu reikėtų labiau pabrėžti EESRK vaidmenį Europos lygmeniu.

1.15. Kaip EESRK jau yra nurodęs savo 2012 m. nuomonėje⁽¹⁾, jis remia Europos Komisijos iniciatyvą parengti vadinamąjį Europos partnerystės elgesio kodeksą (EPEK), kurio tikslas – valstybėms narėms nustatyti planavimo ir įgyvendinimo srityje vykdomos partnerystės sistemą. Remiantis partnerių požiūriu į Europą bus galima apibrėžti tikslus, skatinti juos nustatyti ir padidinti planų įgyvendinimo veiksmingumą.

⁽¹⁾ EESRK nuomonė dėl partnerystės principo įgyvendinant Bendros strateginės programos fondų paramą. Europos partnerystės elgesio kodekso elementai (OL C 44, 2013 2 15, p. 23).

1.16. EESRK pabrėžia, kad reikia išplėsti pasiūlymais ir gerąją praktika grindžiamo partnerystės reglamentavimo ribas ir plačiai apibrėžti minimalius lūkesčius, kuriuos privalo patenkinti valstybių narių institucijos ir kurių nepatenkinus taikomos sankcijos.

1.17. EESRK rekomenduoja valstybes nares įpareigoti sukurti veiksmingas finansavimo sistemas, skirtas partnerių gebėjimams stiprinti. Šios sistemos neturi apsiriboti tik paprastu mokymu arba informacijos perdavimu – jos taip pat turi apimti partnerystės tinklų plėtojamą ir veiksmingo dalyvavimo priemonių įgyvendinimą.

1.18. EESRK primygtinai ragina Komisiją stiprinti bendradarbiavimą su Europos partnerystės tinklais. Europos Komisija turėtų sukurti finansavimo sistemą, kuri padėtų veikti regionų politikos srityje veiklą vykdančių Europos NVO tinklams, visų pirma kiek tai susiję su nacionalinių procesų kontrole ir informacijos grįžtamumo garantija.

2. Siekis sukurti naują ir stiprią Europą

2.1. Rezultatų apžvalga ir paaiškinimas

2.1.1. Europos Sąjunga stipri, tačiau nuolat susiduria su įvairių formų pasikartojančia krize, kaip aiškiai parodė referendumas dėl Didžiosios Britanijos pasitraukimo iš ES („Brexit“). 2008 m. ekonomikos krizė nuslopino euforiją dėl XXI a. pirmojo dešimtmečio pradžioje įvykusios plėtros ir nutraukė daugelyje valstybių vykusį atotrūkio mažinimo procesą.

2.1.2. Dėl ekonomikos krizės, konkrečiau dėl su šia krize susijusio investicijų sumažėjimo, susilpnėjo augimu paremta valstybių narių vienybė ir padidėjo politinė, ekonominė ir socialinė įtampa. Nepaisant pagrindinio Sąjungos tikslo, didėja valstybių narių išsivystymo lygio skirtumai.

2.1.3. Siekis įgyvendinti griežtų taupymo priemonių politiką didelę valstybės ir užsienio skolą bei biudžeto deficitą turinčiose šalyse tik dar labiau padidino atotrūkį tarp pažangiausių šalių ir tų, kurioms teko taikyti griežtas taupymo priemones. Pagal naujas politikos priemones reikalaujama derinti, pirma, ekonomikos augimą ir biudžeto deficito kontrolę ir, antra, veiksmingą socialinės integracijos politiką.

2.1.4. Skurdas, nesaugios darbo vietos ir nedarbas pasiekė nepriimtina lygį. Tai, kad jaunimas neturi perspektyvų, yra didelė kliūtis naujai Europos ateičiai kurti.

2.1.5. Europos Sąjunga tapo nebeatraukli investuotojams ir pagarsėjo sudėtingomis procedūromis. Gamybinių investicijų srityje ES pamažu užleidžia savo pozicijas JAV ir kai kurioms valstybėms narėms, pavyzdžiui, Vokietijai ir Jungtinei Karalystei. Atsiliekanti šalis stabdo dinamiškiausias šalis. Mažėja tarpusavio priklausomybės būtinybė. Nors kai kuriose šalyse yra didelis biudžeto perteklius, dėl gamybinių investicijų mažėjimo didėja atotrūkis, o tai dar labiau didina skurdžiausių regionų nuosmukį. Į tai reaguojama lėtai ir biurokatiškai.

2.1.6. Šiuo metu, kai patiriama didelė migrantų krizė ir iškilo terorizmo grėsmė, pagrindiniai Sąjungos laimėjimai, kaip antai euro zona arba Šengeno erdvė, veikia skatina susiskaldymą, o ne sanglaudą. Daugelyje šalių ES naudojamos politinėms vidaus kovoms.

2.1.7. Regionų išsivystymo lygio konvergencija nevyksta. Vertinant pagal BVP, labiausiai ir mažiausiai išsivystę regionai skiriasi nuo 14 iki 1 punkto. Kai kurios valstybės, priskiriamos prie didžiausių naudos gavėjų, gaunamas lėšas naudoja vietoj valstybės ir investicinių priemonių, o nacionalinių įnašų sumažino iki mažiausio lygio – jis yra daug mažesnis, palyginti su pirminiais tikslais. Naujai sukurtos konkurencingumo valdybos savo priemonėmis galėtų svariai prisidėti prie regionų išsivystymo lygio konvergencijos.

2.1.8. ES piliečiai ir ekonomikos, socialinio bei nevyriausybinių (NVO) sektorių subjektai nebeturi jokių perspektyvų, yra atitolę nuo politinių procesų ir vis labiau pasikliauja savimi. Jiems ES yra griežta institucija, stokojanti lankstumo ir negalinti atsinaujinti.

2.1.9. Europos Sąjunga, daugiausia dėl nepakankamo veiklos rezultatyvumo ir institucinės sistemos trūkumų vystymosi srityje, nesugeba sutelkti pakankamų išteklių, kad pasiektų savo tikslus, kurie dar yra ir nenuoseklūs.

2.1.10. Nėra bendros ateities vizijos, politinės valios ar valdymo gebėjimų. Koordinavimo metodas turi trūkumų ir yra pasenęs, teisinės priemonės neturi jokio poveikio arba jas sunku taikyti, organizacijų dalyvavimas ir socialinė parama menka, visų pirma dėl prastėjančios komunikacijos.

2.1.11. Sąjungos ilgalaikio vystymosi strategija iki 2020 m. apima nepakankamai ilgą laikotarpį ir yra neberealūs; be to, ji išskaidyta ir vadovaujantis dabartiniais metodais nebeįmanoma kontroliuoti procesų. Be to, šiuo laikotarpiu buvo priimti septyniolika pagrindinių darnaus vystymosi tikslų, susijusių su darniu vystymusi, kurie suteikė Europos Komisijai galimybę pradėti valdymo sistemos ir priemonių peržiūrą rengiant platesnę ir ilgalaikę strategiją.

2.2. Nauji būdai

2.2.1. Tokiomis aplinkybėmis naujos sudėties Europos Komisija, remiama Europos Parlamento, pateikė naują ekonominio vystymosi modelį. Suformuluoti tikslai – darbo vietų kūrimas ir ekonomikos augimo skatinimas, Europos bendrosios rinkos sukūrimas, ekonominio reguliavimo sistemos paprastinimas, Sąjungos lygmens vystymo prioritetų stiprinimas, energijos rinka, parama investicijoms į skaitmeninę rinką ir skaitmenines paslaugas, pirmenybės teikimas pažangiesiems ir fiziniams tinklams siekiant sujungti Europą ir atsakomybės už žalą aplinkai didinimas – gali suteikti naują didelį postūmį ekonomikai.

2.2.2. Europos semestras ir jo sudedamosios dalys – tai sistema, apimanti ne vien ekonomikos valdymą. Taikant Europos semestro mechanizmą reikėtų didinti ilgalaikių socialinių ir aplinkosaugos tikslų vaidmenį.

2.2.3. Viena vertus, prioritetinga programa, kuria siekiama visapusiškai stiprinti euro zonos finansų sistemą, nėra patenkinama, kita vertus, dėl jos didėja realūs nuogąstavimai, kad padidės atotrūkis tarp Europos valstybių. Europos lygmens vystymosi tikslai galėtų padėti sušvelninti įsisenėjusį dviejų greičių Europos reiškinį.

2.2.4. Šiuo metu vystymosi procesas priklauso nuo dviejų didelių labai skirtingų ekonominių ir finansinių priemonių rinkinių, pagal kiekvieną iš kurių taikomos atskiros procedūros. Pradedant tikslų koordinavimo etapu reikėtų didinti šių priemonių rinkinių papildomumą.

2.2.5. Pirmoji priemonių grupė – tradiciniai, į Sutartis įrašyti Europos struktūriniai ir investicijų fondai (ESI fondai), kurių tikslas – skatinti socialinę, ekonominę ir teritorinę sanglaudą. Iš šių fondų teikiama nuolat atnaujinama investicinė pagalba ir parama vystymuisi, tačiau jų pobūdis nesikeičia – jais galima pasinaudoti persikirsčius Sąjungos biudžeto, kurį sudaro valstybių narių įnašai, lėšas. Tam tikrais atvejais paramos gavėjai neįvertina šių fondų tikrosios vertės teigdami, kad jų lėšas jiems „privaloma skirti“. Atliekant laikotarpio iki 2020 m. vidurio peržiūrą reikia priimti naują teisės aktą, kuriuo būtų skatinamas minėtų priemonių rinkinių papildomumas.

2.2.6. Antrajai priemonių grupei priklauso Europos strateginių investicijų fondas (ESIF), kuris turėtų leisti įgyvendinti naują J.-C. Junckerio planą; šis fondas yra nauja rinka grindžiama finansinė priemonė, suteikianti galimybę paremti rizikos kapitalą ir sutelkianti viešąsias, bankų ir privačiąsias lėšas, ir šio fondo disponuojamą sumą dar galima didinti. Valdymo mechanizmo sukūrimas turi būti sudėtinė į vystymą orientuoto valdymo dalis. Abu šie finansavimo planai taip pat turėtų būti suderinti kiekvienos valstybės narės lygmeniu.

2.2.7. Kitos gerai veikiančios finansinės priemonės, palyginti su šiais finansavimo planais, būna įvairios, pritaikytos prie joms skirtų užduočių, tačiau ribotos apimties ir naudojamos konkrečiais tikslais. Europos projekto sistemos gali būti glaudžiai ir sistemingai derinamos.

2.2.8. Iki šiol neįgyvendintos tiesioginės priemonės, kurios galėtų padėti pasiekti strategijos „Europa 2020“ tikslus (jų yra nedaug, tačiau jie tarpusavyje nesusiję) ir kuriomis siekiama gerinti koordinavimą. Tačiau kyla klausimas, ar įmanoma tinkamai koordinuoti ES vystymąsi, jeigu tokių priemonių nėra. Todėl skirtingų priemonių sąveikos planavimas taip pat turėtų būti viena iš užduočių, nurodytų naujame laikotarpio po 2020 m. plane.

2.2.9. Reikėtų, kad ESI fondams taikomos daugiametės finansinės programos 11 teminių tikslų ir 10 pagrindinių J.-C. Junckerio plano tikslų, kurie tik nežymiai tarpusavyje dubliuojasi, ir jų finansinis bei teisinis reglamentavimas atitinkamai padėtų pasiekti strategijos „Europa 2020“ tikslus. Be to, lemiamą reikšmę ateičiai turės septyniolika darnaus vystymosi tikslų (DVT) tvarumo kriterijų. Programavimo po 2020 m. laikotarpiu užduotys turėtų būti pagrįstos keletu aiškių ir glaustų tikslų.

2.2.10. Šiuo metu dėl įvairių mechanizmų, susijusių su įvairiaisiais tikslais, terminais ir pradžios bei pabaigos datomis, nė vienas tikslas nėra skaidrus ir įvairiems ekonominiams bei socialiniams subjektams bei pilietinei visuomenei gali būti sunku juos suprasti ir jais vadovautis. Kai nėra skirtingų tikslų sinergijos arba sąveikos, gerokai sumažėja priemonių ir investicijų veiksmingumas. Reikia stiprinti ESIF ir atnaujintos strategijos „Europa 2020“ sinergiją parengiant naują 2030–2050 m. ES strategiją (Europos projektą).

2.2.11. Nors struktūriniais fondams numatyti itin biurokratiniai centralizuoti ir decentralizuoti parengiamieji, vykdymo užtikrinimo, kontrolės ir analizės mechanizmai, o Sąjungoje yra daug agentūrų, kurios turi užtikrinti jų taikymą, nauja neseniai įsteigto ESIF valdymo sistema nepatenka į Europos Komisijos kompetencijos sritį ir jos nauja organizacinė struktūra grindžiama finansinės ir investicinės aplinkos poreikiais. Dviem didelėms sistemoms koordinuoti reikalinga strateginė priemonė ir nauja valdymo sistema ⁽²⁾

2.2.12. Įgyvendinant naują į vystymą orientuoto valdymo sistemą, gali prireikti geresnio koordinavimo ir atvirojo atitinkamų partnerių bendradarbiavimo.

2.2.13. Siekiant didinti ESI fondų veiksmingumą ir rezultatyvumą, reikia stiprinti institucinę partnerystės struktūrą ir, laikantis visuomenės dalyvavimo teisės, leisti šioje partnerystėje dalyvauti visiems ES piliečiams. Iš tikrųjų visiems ES piliečiams turi būti užtikrinta galimybė gauti reikiamą informaciją ir dalyvauti priimančioms sprendimams dėl planavimo ir įgyvendinimo. Jiems taip pat turėtų būti suteikta teisė išreikšti savo nuomonę dėl programų, kvietimų pateikti viešųjų pirkimų pasiūlymus ir vertinimo ataskaitų projektų.

3. Partnerystės stiprinimas

3.1. EESRK partnerystės principo klausimą jau yra apsvarstęs kelete nuomonių ir dėl jo pateikęs išsamius pasiūlymus.

3.1.1. 2010 m. priimtoje nuomonėje ⁽³⁾ EESRK pabrėžė, kad pagal galiojančius reglamentus suteikiama galimybė pernelyg plačiai nacionaliniu mastu aiškinti partnerystės sąvoką, todėl Europos Komisija turėtų ryžtingiau ir daug aktyviau imtis partnerystės principo puoselėtojos vaidmens. Jis išreiškė nuomonę, kad labai svarbu vykdant visas veiklos programas partneriams užtikrinti techninės pagalbos priemones, būtinas siekiant stiprinti jų gebėjimus. Komitetas paragino grįžti prie supaprastintų Sąjungos iniciatyvų programų, orientuotų į socialines inovacijas ir vietos lygmens vystymąsi.

3.1.2. 2012 m. priimtoje nuomonėje ⁽⁴⁾ EESRK parėmė Europos Komisijos iniciatyvą parengti Europos partnerystės elgesio kodeksą. Jis nurodė, kad organizuota pilietinė visuomenė sunerimusi dėl partnerystės principo nesilaikymo, ir pasiūlė sukurti partnerystės patikrinimo sistemą, kurią valdytų patys partneriai. Komitetas pasiūlė partnerystės susitarimus su valstybėmis narėmis sudaryti tada, kai laikomasi sąlygos tinkamai įgyvendinti elgesio kodeksą, ir šiuo tikslu taikant finansines paskatas papildyti veiklos programų išteklius. Be to, jis patvirtino savo rekomendacijas dėl partnerių gebėjimų stiprinimo.

3.2. Sanglaudos politikos teisės aktuose nustatyta, kad bus parengtas vadinamasis Europos partnerystės elgesio kodeksas (EPEK), kuriame bus pateikti svarbiausi principai ir geroji praktika.

3.3. Taikant EPEK įgyta patirtis rodo, kad kai kurios valstybės, nacionaliniu lygmeniu vykdydamos programavimo procesą ir keisdamos institucinę ESI fondų įgyvendinimo struktūrą, kodekso nuostatas taiko tik formaliai.

⁽²⁾ RK teritorinės sanglaudos politikos ir ES biudžeto komisijos nuomonė „ESIF supaprastinimas iš vietos ir regionų valdžios institucijų perspektyvos“, pranešėjas Petr Oswald (CZ / PES).

⁽³⁾ EESRK nuomonė dėl veiksmingos partnerystės valdant sanglaudos politikos programas skatinimo remiantis 2007–2013 m. ciklo gerąja praktika (OL C 44, 2011 2 11, p. 1).

⁽⁴⁾ Žr. 1 išnašą.

3.4. Keleto valstybių partneriams nebuvo suteikta pakankamai laiko nuomonei dėl atitinkamų dokumentų pateikti. Jie iš esmės nedalyvavo priimant pagrindinius strateginius sprendimus, pavyzdžiui, sprendimus dėl prioritetų nustatymo arba skiriamų lėšų. Nebuvo sukurtas joks specialus ryšių palaikymo ir dalyvavimo mechanizmas arba priemonė aktyviam dalyvavimui skatinti.

3.5. Keleto NVO atliktos analizės ⁽⁵⁾ parodė, kad reikalavimų, susijusių su partnerių atranka į stebėsenos komitetus, kai kuriose valstybėse formaliai buvo laikomasi, tačiau ne visais atvejais užtikrintas atstovavimas ir teminė aprėptis. Reikėtų tobulinti valdymo institucijų ir stebėsenos komitetų narių keitimąsi informacija.

3.6. Antai keleto atitinkamų stebėsenos komitetų nebuvo skirta vietų už horizontaliuosius klausimus atsakingoms institucijoms, pavyzdžiui, aplinkos ministerijoms. Valdymo institucijos nesistengia pilietinės visuomenės partnerių, atstovaujančių horizontaliesiems principams, įtraukti į darbus, susijusius su projektų vykdymo viešųjų pirkimų konkursų planavimu ir pasiūlymų vertinimu.

3.7. Kai kuriose šalyse nepakanka intervencinių priemonių partnerių gebėjimams stiprinti. Iš tiesų daugiausia apsiribojama mokymais ir kelionės išlaidų kompensavimu, o kai kurie EPEK pasiūlymai, pavyzdžiui, dėl tinklų vystymo ir koordinavimo arba ekspertų išlaidų, reikalingų veiksmingam partnerio dalyvavimui užtikrinti, kompensavimo, lieka neįgyvendinti.

3.8. Europos Komisija ir valstybės narės nepakankamai dėmesio skyrė tam, kaip pirmąjį biudžetinio laikotarpio pusmetį buvo taikomos bendruomenės inicijuotos vietos plėtros strategijos priemonės.

3.9. EESRK mano, kad būtina atlikti bendrą partnerystės srityje taikomos praktikos tyrimą. Šis tyrimas taip pat turi apimti planavimo procedūrų ir institucinės įgyvendinimo struktūros taikymo vertinimą; jį atliekant reikia įvertinti, koku mastu pagal dabartinę reglamentavimo sistemą galima vykdyti veiksmingą partnerystę. Vertinimo procese turėtų aktyviai dalyvauti partneriai.

2016 m. rugsėjo 21 d., Briuselis

*Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas
Georges DASSIS*

⁽⁵⁾ Analizes atliko tinklai CEE Bankwatch ir SFTeam for Sustainable Future.